AB Partisi olmadan Türkiye AB'ye girebilir mi?

Osman Ulagay Milliyet
May 29, 2006

European Stability Initiative (ESI) adlı kuruluşun gerçekleştirdiği "Hollanda'daki Türkiye Tartışması" konulu araştırmanın bulguları geçen akşam Açık Toplum Enstitüsü'nün düzenlediği bir yemekte açıklandı.

Yemeğe katılan Boğaziçi Üniversitesi öğretim üyesi Hakan Yılmaz da, kendi yönetiminde gerçekleştirilen Muhafazakârlık Araştırması'nın Avrupa Birliği (AB) ile ilgili bulgularını hatırlattı bizlere.

Hakan Yılmaz'ın verdiği bilgiye göre Türkiye'de AB üyeliğine verilen destek 2003 yılında yapılan araştırmada % 75 iken 2005 sonunda yapılan araştırmada bu oran % 65'e inmiş.

Siyasi parti tercihleri hesaba katıldığında, AB'ye desteğin 2003'den 2005'e, AKP seçmeninde 20 puan arttığı, CHP seçmeninde 23 puan azaldığı görülmüş. AKP ve Hadep / Dehap dışındaki tüm partilerin seçmenlerinin AB'ye verdiği destek azalmış.

Hakan Yılmaz, bu sonucu son aylardaki gelişmelerle birlikte yorumlarken, "AB katarını AKP tek başına çekmeye çalışıyordu, şimdi onda da yorgunluk belirtileri var", diyor.

Partilerin önemi

ESI'nin Hollanda'daki Türkiye tartışmasıyla ilgili araştırmasının bulgularını açıklayan Gerald Knaus'un vurguladığı noktalardan biri de siyasi partilerin Türkiye'nin AB sürecinde taşıdığı önemdi. Hollanda örneğinde de görüldüğü gibi, AB ülkelerindeki siyasi partiler hemen her konuda, kamuoyunun ve tartışma gündeminin oluşmasında önemli rol oynuyordu.

Ayrıca her parti diğer AB ülkelerinde ya da AB'ye aday ülkelerde, kendi siyasi çizgisine yakın çizgideki partilerle daha kolay diyalog kurabiliyordu.

Türkiye'nin durumu bu bakımdan hiç de iç açıcı görünmüyordu. Gerald Knaus'un çeşitli partilerin temsilcileriyle yaptığı temaslarda edindiği izlenim, onların AKP dışındaki partilerle diyalog kurmada zorlandıklarını ortaya koyuyordu. Ancak örneğin sosyal demokrat bir partinin AKP ile yakın diyalog kurması kolay değildi.

Masada bu konular tartışılırken şu fikir ortaya atıldı: Türkiye'nin AB tam üyeliği yolunda ilerlemesi, AB katarını çekmede yorgunluk belirtileri gösteren AKP'nin dışında, AB üyeliğine açıkça destek veren bir siyasi partinin ortaya çıkmasına bağlı görünüyordu. Bunu gerçekleştirmeden Türkiye'nin Avrupa'da inandırıcı olması ve önüne konan engelleri aşması zordu.

Engel Baykal mı?

Dün Arı Hareketi tarafından düzenlenen "Avrupa'nın Sorunları" konulu yuvarlak masa toplantısına katılan "Solda 3. Yol" tezinin mimarı Anthony Giddens'a da, Türkiye'deki siyasal partilerin AB'ye dönük tavırları hatırlatılarak bunun Türkiye'nin AB sürecini nasıl etkileyeceği soruldu.

Giddens, Türkiye'deki tabloyu çok iyi bilmediğini belirterek bu soruya cevap vermekten kaçındı ama ondan sonra söz alan CHP Ankara Milletvekili Mehmet Tomanbay, sorunun CHP'de değil, partinin lideri Deniz Baykal'da olduğunu söyledi.

Tomanbay'a göre CHP içinde AB sürecine destek verecek olanlar aslında çoğunluktaydı ama Baykal onların görüşlerinin öne çıkmasını engelliyordu.